

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 3

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL **(60 punct)**

1. A mondat belső szerkezete. A predikátum belső szerkezete. Ige és vonzatok azonosítása. Minden pontosan leírt vonzatszerkezet 1 pontot ér. Helyes válaszok:
1) Mondat: *ugrásának a lendülete túlvitte a négy, az öt, a tíz méteren*
Ige: túlvitte; Vonzatok: 1. alanyi szerepű főnévi kifejezés: ugrásának a lendülete; 2. tárgyi szerepű névszói kifejezés: [öt]; 3. határozói szerepű főnévi kifejezés: a négy, az öt, a tíz méteren
2) Mondat: *Így szűnt meg az én kétségbeesett védekezésemmel szemben a Sanyi ereje.*
Ige: szűnt meg (megszűnik); Vonzatok: alanyi szerepű főnévi kifejezés: Sanyi ereje.
3) Mondat: *A holttestet mintha nem is a gyenge lámpa, hanem az agyamban kigyúló kínos éberség világította volna meg.*
Ige: világította volna meg (megvilágít); Vonzatok: 1. alanyi szerepű főnévi kifejezés: nem is a gyenge lámpa, hanem az agyamban kigyúló kínos éberség; 2. tárgyi szerepű névszói kifejezés: a holttestet. **3 pont**
2. Szemantika. A birtokos szerkezet polyszemiája. Minden különböző jelentést tartalmazó mondat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok:
Sanyi támadása Nelli ellen ezúttal nem járt sikerrel.
A védekezést választotta, mivel Sanyi támadása veszélyes vállalkozásnak tűnt.
Nem érték el egymást, de a dulakodás a párnával percekig tartott.
Sanyi nem állt ellen, olyan volt birkózni vele, mint egy dulakodás a párnával. **2 pont**
3. Mondattan. Alárendelő és mellérendelő összetett mondat. Kihagyott tagmondat azonosítása. Lehetséges válasz: Csípjete meg, *hogy tudjam/ lássam/ meggyőződjek róla*, nem álmodom-e. **4 pont**
4. Alaktan. Képzők, jelek, ragok. A -nek rag azonosítása a különböző szavakban. Minden morféma megnevezése 1 pontot ér. Helyes válaszok:
1) a tetszhalottak felülnek – T/3 igei személyrag
2) a következő kapkodó mozdulata a reménynek – birtokos jelző ragja
3) a kertnek/tornácnak szaladt – helyhatározórag **3 pont**
5. a. Mondattan. Modalitás. Mondatfajták bemutatása (mondatfajták felsorolása; szintaktikai és intonációs szerkezetük; szóállományuk és igei morfémaszerkezetük; modális alapértékeik). Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont **4 pont**
b. A *kell* ige modális jelentésének azonosítása: A *kell* ebben az esetben külső kényszerre, utasításra, szabályra utal. **4 pont**
6. Lehetséges válasz: A regényrészlet beszélője Kárász Nelli – 2 pont, a férje, Takaró Sanyi meggyilkolása utáni belső monológ, majd a cseléddel való beszélgetése, a gyilkosság megtörténtéről való belső és a világ felé történő kommunikáció, bizonytalanság és cselekvés

ellentéte, pánikszerű reakció, az események tagadása, a felelősség elől való menekülés gondolata, és az első cselekvések – 3 pont **5 pont**

7. A szövegrészlet értelmezése (Lehetséges válasz: utalás az álom és valóság összemosására, a belső monológ beszédhelyzetére, annak fontolgatására, hogy az átélt események megtörténtek-e vagy sem, az átélt ambivalens érzésekre, egy gyermekkori álom képeinek felidézésére, annak párhuzamára a megtörtént események keltette érzetekkel, érzésekkel, a valós eseményekhez való szubjektív viszonyulásra, az álmjelenet sajátos tér- és időkezelésére.) **5 pont**

8. Értékelési szempontok:

a. a valóság és a valóságváltozatok szerepe a történetmondásban (a valóság sajátos definíciója, a megtörtént és elbeszélt valóságok ütköztetése, metaforizált valóság) **5 pont**

b. a történetalkítás jellegzetességei (pl. metonimikus/metaforikus történetmondás, nézőpontváltás, folytonosság/megszakítottság stb.) **5 pont**

c. az alakteremtés jellegzetességei (elbeszélői leírás, beszéltetés, cselekedtetés, a környezet jellemábrázoló szerepe stb.) **5 pont**

d. a prózanyelv metaforizációja (a prózanyelv változása, sűrítettség, szimbolikus motívumok, a nyelv mint a narratíva eszköze) **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

II. TÉTEL

(30 pont)

- a. A mérés típusának meghatározása (diagnosztikus, szummatív, formatív), a választott típushoz való igazodás **5 pont**
- b. A tevékenység bemutatása, melynek keretén belül a mérés történik (előzmények, célok, információk az osztályról, szervezési módok) **5 pont**
- c. A tétel és javítókulcs tartalmának és pontozásának összehangolása **5 pont**
- d. A tudományos ismeretek igényes alkalmazása **5 pont**
- e. A megadott tantervrészlethez való igazodás, helyes fogalomhasználat **5 pont**
- f. Kreatív megoldások **5 pont**